

Współczesne przemiany struktury miast i obszarów metropolitalnych

Piotr Lorens

Politechnika Gdańska – Wydział Architektury

1. Przyczyny współczesnych przemian miasta

- Globalizacja i będąca jej skutkiem metropolizacja
- Rozwój konkurencji pomiędzy ośrodkami miejskimi w różnych skalach
- Równoważenie rozwoju miast i kreowanie różnych struktur i systemów służących temu procesowi
- Szereg procesów – przemian struktury funkcjonalno – przestrzennej

2. Cykl rozwoju miast a współczesne tendencje ich przemian

- Zaburzenie „cyklu życia miejskiego” Klaasena (urbanizacja – suburbanizacja – dezurbanizacja – reurbanizacja)
- Miasta wygrane – miasta stagnujące – miasta przegrane
- Miasta szybkiego rozwoju – miasta spokojnego życia – miasta bez pomysłu na siebie
- Specyfika miast postsocjalistycznych – ale nie wyjątkowość na tle świata

3. Główne procesy o skali ponadlokalnej

- **Przekraczanie granic – rozwój „obszarów funkcjonalnych” oraz relacji z regionem**
- **Kreowanie „regionalnych systemów funkcjonalnych” – opartych na wykorzystaniu określonej infrastruktury lub zasobu**
- **Kreowanie specyfiki regionalnej, w tym z wykorzystaniem potencjału różnych ośrodków**
- **Kreowanie powiązań ponadlokalnych (kosztem) powiązań regionalnych i lokalnych**

4. Główne procesy o skali ogólnomiejskiej

- Liberalny model rozwoju (choć ostatnio coraz częściej kontestowany)
- Degradacja i – postępująca w sposób wyrywkowy – odnowa struktur miejskich
- Suburbanizacja i transformacja obszarów podmiejskich – „urodzynkowanie” porowatej struktury przedmieść
- Kreowanie nowych powiązań i systemów w sposób niekompletny – sektorowość podejścia

5. Główne procesy o skali miejscowej

- Zainteresowanie „tożsamością miejsca” jako wyznacznik wielu działań o skali miejscowej
- Odnowa, intensyfikacja, transformacja, rewitalizacja, renowacja – wiele procesów podejmowanych równolegle
- Kształtowanie i rozwój przestrzeni publicznych
- Rozwój procesów partycypacyjnych – często o przypadkowym charakterze

6. Wpływ współczesnych procesów przekształceń na strukturę miast

- Przyrost powierzchni użytkowej przy stabilizacji liczby ludności – zjawisko „dekompresji”
- Postępujące „równoważenie struktury przestrzennej” – choć do kompleksowej polityki w tym względzie daleko
- Postępująca transformacja przestrzeni – dopełnianie istniejących struktur
- Realizacja wielu układów i założeń otwierających nowe możliwości kształtowania struktury przestrzennej – ale znów brak kompleksowej polityki w tym względzie

7. Kształtowanie paradygmatu zrównoważonego rozwoju miast

- Ład w przestrzeni
- Gospodarowanie przestrzenią a rozwój zrównoważony
- Specyfika rozwoju miast post-socjalistycznych
- Kształtowanie paradygmatu zrównoważonego rozwoju miasta – z naciskiem na przestrzeń
- **Miasto ZWARTE w SPÓJNYM regionie**

8. Obecne kluczowe obszary działania

- **Obszary inwestycyjne**
- **Obszary odnowy miejskiej**
- **Przedsięwzięcia transportowe**
- **Kluczowe elementy infrastruktury rekreacyjnej**

- **„Atraktory” architektoniczno - urbanistyczne**

9. Postulowane kluczowe obszary działania

- **Obszary funkcjonalne o zasięgu metropolitalnym i dzielnicowym**
- **Miejsca szczególne w kontekście lokalnym**
- **Przedsięwzięcia infrastrukturalne i rekreacyjne o znaczeniu lokalnym i regionalnym – powiązane z kompleksową polityką rozwoju ich korytarzy**
- **Interdyscyplinarność w planowaniu i projektowaniu rozwoju miast**

10. Konkluzje

- Kluczowa rola urbanistyki w przygotowaniu i realizacji polityki równoważenia rozwoju
- Konieczne właściwe ustalenie relacji:
region – miasto – wybrany obszar interwencji
- Konieczne wyjście poza schemat myślenia –
podejście zintegrowane i interdyscyplinarne

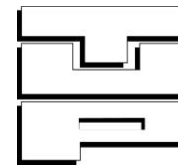

Uniwersyteckie Centrum Badań
nad Środowiskiem Przyrodniczym
i Zrównoważonym Rozwojem

Instytut Gospodarki
Przestrzennej
i Mieszkalnictwa

Towarzystwo
Urbanistów Polskich

Prezentacja została wygłoszona podczas konferencji:

MIASTO IDEALNE – MIASTO ZRÓWNOWAŻONE

Planowanie przestrzenne terenów zurbanizowanych i jego wpływ na ograniczenie skutków zmian klimatu

Warszawa, 24 października 2014 r.

Pod patronatem:

Polskiego Komitetu ds. UNESCO

Unii Metropolii Polskich

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Uniwersytet Warszawski.